

TARBIYA TURLARI VA ULARNING SHAXS KAMOLOTIGA TA'SIRI

Mamatqulova Shaxnoza O'ktam qizi

*Termiz davlat pedagogika instituti
o'qituvchisi*

Do'smanova Iroda Zokir qizi

Maktabgacha ta'lim yo'nalishi talabasi

Annotatsiya: *Ayni damda jadallashib, rivojlanayotgan yurtimizda kattadan-katta o'zgarishlar bo'layotgan bir vaqtda maktabgacha ta'lim tizimini ham tubdan isloh qilish masalalari provard maqsadga aylandi.*

Kalit so'zlar: *Ta'lim, tarbiya, hamkorlik, jarayon, pedagog, o'sish, psixik rivojlanish.*

2016-yil 29 dekabrda O'zbekiston Respublikasi Prezidentining "2017-2021 yillarda maktabgacha ta'lim tizimini yanada takomillashtirish chora-tadbirliri to'g'risida"gi PQ-2707-sonli qarorining e'lon qilinishi ushbu sohani tubdan isloh qilish, maktabgacha talim tashkilotlari ishini har tomonlama takomillashtirish, maktabgacha yoshdagi bolalarga ta'lim-tarbiya berish, ko'nikma va malakalarini shakllantirish hamda maktab ta'limiga tayyorlash bo'yicha davlat talablarini qayta o'rganish vazifasini qo'ydi. Shunga ko'ra pedagoglar va mutaxassislar xorij ta'limi tajribalarini puxta o'rgandilar va o'z pedagogik jarayonda qo'llay boshladilar.

Yosh avlodni har tomonlama yetuk shaxs qilib tarbiyalash jamiyat ehtiyojlaridan kelib chiqadigan obyektiv zaruratdir. Aqliy tarbiya ijtimoiy tarbiyaning eng muhim jihatlaridan biri. Aqliy tarbiya bu aqlni rivojlantirish maqsadida yosh avlodga muntazam va maqsad asosida pedagogik ta'sir ko'rsatishdir. Demak, aql keng ma'noda sezish va idrok etishdan boshlab to tafakkur va xayolni o'z ichiga oladigan bilish jarayonlari yig'indisi bo'lib, u yosh avlodning insoniyat to'plagan bilimlar, ko'nikma va malakalar, me'yorlar, qoidalar va boshqalarda ro'y beradi. Bu holat kattalar tomonidan amalga oshiriladi va bolalarning aqliy rivojlanishini ta'minlovchi xilma-xil vositalar, metodlarni, keraqli shart-sharoitlarni yaratishni o'z ichiga oladi. Maktabgacha tarbiya yoshdagi bolalarni aqliy tarbiyalash bolalarning fikrlash faoliyatini rivojlantirishga qaratilgan kattalarning ma'lum maqsad asosidagi ta'sir etishdir. U bolalarga tevarak-atrofdagi olam haqida bilimlar berishni, ularni tizimlashtirishni, bolalarda bilishga qiziqish uyg'otish, aqliy malaka va ko'nikmalarni tarkib toptirishni, bilim qobiliyatlarini rivojlantirishni o'z ichiga oladi. Maktabgacha tarbiya yoshdagi bolalarni maktabga

tayyorlashda aqliy tarbiyaning roli, ayniqsa, kattadir. Chunki aql xis-tuyg'ular va idrok etishdan tortib, fikrlash va tasavvur etishgacha bo'lgan jarayonlar yig'indisidir. Aqliy rivojlanish fikrning kengligida voqealarni har xil bog'lanishlarda, munosabatlarda ko'ra bilish, umumiy lashtirish qobiliyatida namoyon bo'ladi. Maktabgacha tarbiya yoshidagi bolalarning aqliy rivojlanishi faoliyat jarayonida, dastlab muomalada bo'lish, narsalar bilan bajariladigan faoliyat natijasida, keyin esa o'quv, mehnat, samarali faoliyatlari: rasm chizish, loy va plastilindan buyumlar yasash, applikasiya, ko'rish - yasash jarayonida amalga oshirib boriladi. Bolaning aqliy rivojlanishiga ta'lim va tarbiya samarali ta'sir ko'rsatadi. Maktabgacha tarbiya yoshidagi bolalarga aqliy tarbiya berishni to'g'ri tashkil etish uchun ularning aqliy rivojlanish qonuniyatlari va imkoniyatlarini bilish kerak. Aqliy tarbiyaning vazifasi uning mazmuni, metodi va tashkil etilishiga qarab belgilanadi. Pedagogika va psixologiya fani aqliy tarbiya berish vazifalarini samarali xal etishda, bir tomondan, bolaning imkoniyatlaridan [unumli foydalanish](#), ikkinchi tomondan, bola organizmning umumiy charchashiga sabab bo'lishi mumkin bo'lgan ortiqcha toliqtirish bo'lmashligi yo'llarini topish uchun maktabgacha tarbiya yoshidagi bolalarning aqliy rivojlanishi qonuniyatlari va imkoniyatlarini o'rganish bilan shug'ullanadi. Keyingi yillarda olib borilgan psixologik- pedagogik tadqiqotlarning natijalari maktabgacha tarbiya yoshi davrida bolalarning aqliy rivojlanishida juda katta imkoniyatlar mavjudligini ko'rsatdi. Bularning hammasi maktabgacha tarbiya yoshidagi bolalarga beriladigan bilim, malaka va ko'nikmalar mazmunini yanada chuqurlashtirish, hajmini kengaytirish maqsadga muvofiq ekanligidan dalolatdir. Maktabgacha tarbiya yoshining oxiriga kelib, bolalar tevarakat- atrof to'g'risida kattagina hajmdagi eng oddiy bilim va tushunchalarga ega bo'ladilar, asosiy fikrlash jarayonlarini egallab oladilar. Faqat yaxshi tashkil etilgan faoliyat jarayonidagina to'laqonli aqliy rivojlanish ro'y beradi, shuning uchun o'qituvchi va tarbiyachilarning asosiy vazifasi — bolaga muayyan maqsadni ko'zlab tarbiyaviy ta'sir ko'rsatish uchun kerakli sharoit yaratishdir

Bilimni tasavvurlar va tushunchalar, qoidalar, qonuniyatlari, sistemalar shaklidagi turli fanlarning mazmuni tashkil etadi. Aqliy tarbiyaning vazifasi bolalarda voqea va xodisalarni to'la aks ettiradigan yuksak darajadagi umumlashtirilgan bilimlar tizimini shakllantirishdan iboratdir. Bilim dunyoqarashning asosini tashkil etadi. Demak, bola tevarakat atrof- dagi narsalar, ularning vazifasi sifati va xossalari (sinadi, pichoq bo'ladi, yirtiladi, to'qiladi) haqida, qaysi materialdan tayyorlanganligi to'g'risida aniq tasavvurga ega bo'ladi. U tabiat xodisalari, ularning o'zaro bog'liqligi va

qonuniyatlari (yil fasllarining o'ziga xos belgilari, ular o'rtasidagi bog'lanishlar, hayvonlar, ularning hayoti va yashash tarzining tashkil qilinishiga, xulqiga, yashash sharoitiga mosligi va xk.) ni bilib oladilar. Jonsiz tabiat, o'simliklar, xasharot va hayvonlarni kuzatishi jarayonida tarbiyachi bolalarda borlik to'g'risidagi materialistik tasavvurlarni shakllantirib boradi. Bilimlarni egallab borish natijasida bolaning shaxsi hamshakllanib boradi. Bola san'atning har xil turlari to'g'risidagi tasavvur va tushunchalarni egallab oladi. Bilim insonning mehnatga munosabatini shakllantiradi. Aqliy faoliyatni rivojlantirish bilim hajmi va xususiyatiga bog'lik. Aqliy faoliyatni rivojlantirish esa psixik jarayonlarni sezgi va idrok etish, taassurot, xotira, fikrlash, tasavvur va nutqni shakllantirish ni ham bildiradi. Bunda ularga aqliy faoliyatning g'oyat samaradorligini ta'minlaydigan xis-tuyg'ular nozikligi va aniqligi, idrok etishning sobitqadamligi va to'laqonli, esda qolishning [mustax-kamligi hamda ongligi](#), tafakkur mantiqiy va uning moslashuvchanligi, ijodiy xususiyat va mustaqillikka xos bo'lishi kerak. Maktabgacha tarbiya yoshidagi bolalar o'zlariga tushunarli bo'lgan ijtimoiy voqea va xodisalar, kishilarning mehnati, umumxalq bayramlari, respublikamizda yashaydigan ba'zi xalqlar hayoti bilan tanishtiriladi. Bu tadbirlar ularda jamiyatimiz ijtimoiy hayotiga qiziqish uyg'otish, Vatanga muxabbat tuyg'usi va

baynalmilalchilik asoslarini shakllantirishga yordam beradi. Aqliy ta'lim-maktabgacha tarbiya yoshidagi bolalarning bilish qobiliyatini muntazam va rejali ravishda rivojlantirib borish, bolalar bog'chasi dasturida belgilangan

eng oddiy bilimlar tizimi bilan qurollantirish, malaka va ko'nikmalarni shakllantirishdan iborat. Maktabgacha tarbiya yoshidagi bolalarda aqliy tarbiya berishda ta'lim yetakchi rol o'ynaydi. Chunki ta'lim jarayonida aqliy tarbiyaga doir hamma masalalar hal etiladi. Ta'lim bolalarga izchillik bilan bilim berishni, bu bilimlarni aniqlash va tizimlashtirish, bilish jarayonlari, tafakkur faolligini rivojlantirishni nazarda tutadi. Ta'lim kuzatuvchanlik, qiziquvchanlik va sinchkovlik, ziyraklik, tanqidiylik kabi sifatlarni rivojlantirishga yordam beradi. Ta'lim jarayonida bolalarda o'quv faoliyati asoslari hosil qilinadi, maktabda muvaffaqiyatli o'qishi uchun muhim shart-sharoitlar yaratiladi. Hayot ta'limning ikki xil yo'l bilan amalga oshirilishini taqozo etmoqda. Birinchi yo'l bolalarning bilim, malaka ko'nikmalarini kattalar bilan o'zaro munosabatda bo'lish orqali egallab borishidir. Bu muomala, mehnat faoliyati va shu kabilar bilan belgilanadi. Ammo bu yo'l bilan egallagan bilim va malakalar bolaga hayotning turli sohalarida mustaqil qatnashish uchun imkoniyat yaratmaydi. Ta'limning ikkinchi yo'li maxsus tayyorgarligi bor kishilarning maxsus o'quv muassasalarida bolalarni kerakli bilim, malaka va ko'nikmalar bilan rejali ravishda qurollantirib borishidir. Bunday yo'l bilan ta'lim berishdan maqsad yosh avlodni zamonaviy ishlab chiqarish, jamiyatning ijtimoiy-siyosiy, madaniy hayotida faol qatnashish uchun zarur bo'lgan fan yutuqlari bilan tanishtirishdir. Barcha olim-u fozillar, shoir-u yozuvchilar o'z davrining nufuzli ta'lim maskanlarida o'qish bilan xurmat-e'tibor topganlar. Abu Nasr Forobiy, Maxmud Koshg'ariy, [Abu Rayxon Beruniy](#), Abduraxmon Jomiy, Mirzo Ulugbek, Alisher Navoiy, Ibn Sino, Abu Abdulloh Rudakiy, Abu Saidrasul Aziziy, Muxammad Sharif Sufizoda, Abdulqodir Shokiriy, Abdulla Avloniy va boshqalarmukammal ilm egallash orqali fanning barcha sohalarida buyuk kashfiyotlar va yangiliklar yaratganlar, shu bilan birga boshqalarni ham ilm egallashga chaqirganlar. Maktabgacha tarbiya yoshidagi bolalarga ta'lim berish tizimi pedagogikada ilk bor chex pedagogi Yan Amos Komenskiy (1592—1670) tomonidan yaratilgan. Y.A. Komenskiy 6 yoshgacha bo'lgan bolalarga ta'lim va tarbiya berish mumkinligini ko'rsatib berdi.

Aqliy tarbiya va ta'limning mohiyati. Bolalar bog'chalariga oid tajribalar va o'tkazilgan pedagogik va psixologik ilmiy tadqiqod ishlari turli yoshdagi bolalarga tevarak-atrof to'g'risida beriladigan bilimlarning taxminiy hajmini belgilash, ularni murakkablashtirib borish imkonini beradi. "Uchinchi ming yillikning bolasi" tayanch dasturida bolalarning "jismoniy rivojlanganlik darajalari", "Nutq va tafakkurning rivojlanganlik darajasi", "Bolalarning ma'naviy kamolotini ta'minlash"ga doir asosiy bo'limlar ko'rsatib berilgan. Bu bo'limlarda bolalarni jismoniy jihatdan yetuk, sog'lom va baquvvat qilib

tarbiyalash, ularning nutqiy tafakko'rini rivojlantirish, so'z boyligini oshirish ularning mantiqiy tafakko'rini va hisoblash malakasini o'stirish hamda bolalarda nafosat va orastalikni shakllantirish kabi jihatlariga keng e'tibor qaratiladi. Shuningdek, tabiat bilan har xil kasbdagi [kishilar mehnati bilan](#), ba'zi bir ijtimoiy voqealar, narsalar, ularning sifat va xususiyatlari bilan tanishtirishga ham alohida e'tibor qaratilgan.

Uch yoshgacha bo'lgan bolalarda tevarak-atrofdagi narsalar, ularning sifati har xil narsalarning nomi hamda ularni ishlatish to'g'risida to'g'ri tushuncha bo'lishi kerak. Bolalarni uy jihozlari va buyumlari (mebel, idish-tovoq, kiyim, o'yinchoq mashg'ulotlar uchun material) bilan tanishtirish, ularning rivojlanishda katta ahamiyatga egadir. Bu narsa ularning nutqini boyitadi, mustaqillik, go'zallik haqidagi tasavvurlarni tarbiyalashga yordam beradi (chiroyli kiyim, har xil buyumlarning shakllari). Tevarak-atrof bilan tanishtirish dasturi har bir yosh guruhi uchun muayyan bilimlarni egallab olishni nazarga tugadi. Masalan, birinchi guruh tarbiyachisi bolalarni buyumlarning joylashishini bilib olishga o'rgatadi. Keyinchalik bolalar boshqa xonalarda nimalar borligini, u yerda bolalar va kattalar nima ish bilan shug'ullanishni bilib boradilar. Masalan, musiqa xonasida musiqa mashg'ulotlari, bayramlar o'tkaziladi, oshxonada ovqat pishiriladi va x.k. Shuningdek, tarbiyachi, bolalarni yaqin atrof, ko'chalarni, o'z o'yin maydonchasini bilib olishga o'rgatadi. Ayniqsa, katta guruh bolalari o'z uylari manzilini, bog'chadan uyga ketadigan yo'lni yaqin oradagi maydon yoki xiyobonlarga borish yo'lini bilishlari kerak. Bolalarni tabiat bilan bevosita aloqada bo'lishlari ularning har tomonlama rivojlanishlarida muhim ahamiyatga egadir. Bu xol ularning aqliy qobiliyatlarini tarbiyalashda axloqiy hamda estetik xislarini rivojlantirishda quvnoqlik, tetiklik, jismoniy hamda ruxiy tomondan bardoshli bo'lishlarida asosiy manba bo'lib xizmat qiladi. Bolalarning tabiat bilan bevosita aloqada bo'lishi ularning sensor tarbiyasiga katta xissa qo'shadi. Tabiat o'zining mo'l-ko'l bo'yoqlari, shakllari, tovushlari bilan analizatorlarini kuzatadi. Tabiat bilan aloqada bo'lish estetik tarbiya vazifalarini xal etishga katta yordam beradi. Chiroyli manzaralar, har xil kapalaklar bolalarda quvonch xissini uyg'otadi. Tarbiyachining vazifasi bolalarda tabiat go'zalligiga, uning rang- barangligiga qiziqish uyg'otishdir. Tabiat o'z go'zalligi hamda rang-barangligi bilan bolalarning xissiga va hayoliga ta'sir etib, ijodiy faoliyatining rivojlanishiga yordam beradi. Tabiat bolalarda vatanparvarlik xissini uyg'otishda harakatga ta'sir ko'rsatadi. Bolalarning yoshligida tabiat boyligidan olgan taassurotlari Vatan to'g'risidagi tushunchalarni aniq mazmun bilan boyitadi.

«Maktabgacha pedagogika» fani maktabgacha ta'lim yoshdagi bolalarni tarbiyalash va ularga ta'lim berishning ilmiy-nazariy asoslari pedagogikaning ilmiy tadqiqot metodlari, bosqichlari, ta'rifi va tasnifi, bolalar rivojlanishida biologik va sotsial omillar, bola psixik taraqqiyotining asosiy bosqichlari, ta'limning didaktik printsiplari, bolalarga pedagogik ta'sir ko'rsatish, tashkil etish shakllari ta'lim va tarbiyada pedagogik texnologiyalarni qo'llashning nazariy asoslari, shakl, usullari bolalarni komil inson qilib tarbiyalashning maqsad va vazifalari, ta'lim berish va tarbiyalash muammolari, usul va uslublari, aqliy, ahloqiy, mehnat, jismoniy, estetik tarbiya berish, ijtimoiy maktabgacha ta'limni boshqarish, rahbarlik qilish yo'llari, usullari, tamoyillari, xalq ta'limi bo'limlari tomonidan maktabgacha ta'limni boshqarishning tashkiliy-pedagogik-metodik jihatlari, ta'lim sohasidagi Davlat siyosatining asosiy tamoyillari, mudira tomonidan maktabgacha muassasa ishiga moliyaviy, pedagogik, metodik rahbarlik va nazariy ish shakllari, maktab va bolalar muassasasi o'rtasidagi uzviylikning asosiy yo'nalishlari, bola shaxsining har tomonlama rivojlanishi va shakllanishining asosiy qonuniyatlari va printsiplari o'z ifodasini topgan. Shuningdek, «Ta'lim to'g'risidagi Qonun» va «Kadrlar tayyorlash Milliy Dasturi»dagi ta'lim sohasidagi ustuvor yo'nalishlarini o'z ichiga qamrab oladi. Dastur-talablarning maktabgacha pedagogika va maxsus metodik fanlaridan olgan bilimlarini aniqlash, mantiqiy fikrlay olish, har bir masalaga o'z nutqai nazari bilan yondasha olish, vazifalarni mustaqil hal eta olish kabi qobiliyatlarini o'stirish va shakllantirishda muhim ahamiyat kasb etadi. Hozirgi zamon mutaxassisi davlatimiz siyosati va milliy istiqlol g'oyalarini hayotga faol tadbiiq eta oladigan, yuksak fuqarolik va ahloqiy fazilatlariga ega bo'lgan, o'z ishiga ma'suliyat bilan yondasha oladigan, davlat va xalq manfaatlarini himoya qila oladigan kishi bo'lmog'i lozim. Hozirgi zamon mutaxassasidan chuqur fundamental ilmiy hamda amaliy tayyorgarlikka ega bo'lishi talab etiladi.

6-modda. Maktabgacha ta'lim va tarbiya olishga doir davlat kafolatlari
Har bir bola maktabgacha ta'lim va tarbiya olish huquqiga ega.

Davlat har bir bolaning umumiy o'rta ta'lim tashkilotiga o'qishga kirishidan bir yil oldin davlat maktabgacha ta'lim tashkilotlarida umumiy o'rta ta'limga majburiy bir yillik tayyorgarlikdan o'tishga bo'lgan huquqini kafolatlaydi.

Bolaning maktabgacha ta'lim va tarbiya olishiga doir davlat kafolatlari davlat maktabgacha ta'lim tashkilotlari negizida maktabgacha ta'lim va tarbiya xizmatlarini ko'rsatish, shuningdek ta'lim va tarbiya berishning muqobil shakllarini tashkil etish orqali ta'minlanadi. "Axloq" ijtimoiy tushunchalardan biri bo'lib, uning mohiyati shaxs xatti-harakatlari, yurish-turishi, turmush tarzi, hayot kechirish tamoyillari, qoidalari, shuningdek, ijtimoiy munosabatlar mazmunini ifodalaydi. Shuning uchun ham axloqijtimoiy hodisa sifatida jamiyat ma'naviy - ruxiy hayotida muhim ahamiyat kasb etadi. "Axloq" tushunchasi oila fikri asosida tartibga solinuvchi faoliyat tarzida kishilik jamiyatining ilk bosqichida shakllangan. Demak, "axloq" tushunchasi qadim-qadimdan ijtimoiy falsafiy, psixologik, pedagogik, tarixiy, badiiy, etnografik va madaniyat- shunoslikka oid asarlarda ushbu tushuncha turli ko'lamlarda ishlatib kelingan. Axloq(xulq-atvor demakdir)-ijtimoiy ong shakllaridan biri bo'lib, ijtimoiy tartib qoida bo'lib, bu tartib qoida ijtimoiy hayotning barcha sohalarida kishilarning xatti- harakatini tartibga solish vazifasini bajaradi. Axloq shaxs taraqqiyotining yuqori bosqichi bo'lgan ma'naviy moyillikni asosini, poydevorini tashkil etadi. Axloq kishilarning xulq-atvor me'yorlari va qoidalariga, ularning o'z-o'ziga, boshqa kishilarga, [mehnatga](#), jamiyatga munosabati kabi axloqiy tushunchalarni o'z ichiga oluvchi ijtimoiy ongning alohida shaklidir. Axloq tarixiy xususiyatga ega, chunki u kishilik jamiyatda avlodlar tomonidan to'plangan axloqiy tajribalar va munosabatlarni aks ettiradi. Bolalar bog'chasida axloqiy tarbiya vositalari. Maktabgacha tarbiya yoshining o'ziga xos tomoni shundaki, bu yoshda bolalar axloqiy tushuncha yoki xulqni so'z bilan aniq ta'riflab berolmaydilar. Lekin bolalar bog'chasidagi to'g'ri talqin voqealarning umumiy ma'nosini anglab olishga yordam beradi. Agar bolalar boshqalarda yaxshi xulq na'munalarini ko'rsalar o'zlari ham ularga o'xshashga harakat qiladilar. Axloqiy tarbiyaning g'oyaviy asosi uning maqsadi vazifasi [va tamoyillarini belgilaydi](#), ruxiy pedagogik asosi esa bolalar bog'chasida axloqiy tarbiya berishning vazifasi va mazmuni vositalari va metodini hamda pedagogik shart-sharoitini belgilab beradi. Maktabgacha tarbiya yoshidagi bolalarni ahloqiy jihatdan tarbiyalash vazifasi va mazmuni bolaning ma'naviy dunyosini, uning ongini, axloqiy xislarini, shaxsiy sifatleri va xulqini tarbiyalash va rivojlantirishni taqozo etadi.

Sezgi bolalarga buyumlarning ayrim xossalarini: sovuq-issiq, g'adir-budur, silliq-yaltiroq, xushbo'y va xk. ni bilim olishga yordam beradi. Sezgi atrofdagi muhitni bilishning dastlabki bosqichi sanaladi. Bola sezgi tufayligina tevarak-atrofdagi narsalar to'g'risida bilim, tajriba to'plab boradi. Idrok esa ancha murakkab jarayon bo'lib, sezgilar asosida hosilbo'ladi. Bola olmani qo'lida ushlab ko'rib, qarab chiqib va yeb ko'rib, uni yaxlit bir buyum, ayni bir vaqtda dumaloq, qizargan, xushbo'y, mazzali va xk. tarzda idrok qiladi. Bola olmani yaxlit bir buyum tarzida tasavvur qilishi uchun birdaniga bir nechta analizator: ko'rish, sezish va xid bilish analizatorlaridan foydalanadi. Analizatorlar bir vaqtning o'zida birdaniga ishlashi buyumning xossasi va belgilarini anikroq hamda to'laroq bilish imkonini beradi. Shuning uchun katta yoshdagi kishilar bolani ilk yoshlik chog'idan boshlaboq aqliy jihatdan to'g'ri tarbiyalash maqsadida buyumlarni ko'prok analizatorlar yordamida idrok qilishga imkon tug'dirishlari, analizatorlarning rivojlanishiga, ya'ni bolaning sensor madaniyatiga alohida e'tibor berishlari kerak. O'yin - buyumli-predmetli va ijtimoiy voqelikda harakat qilish va uni anglashga yo'naltirilgan jarayondir. U o'zining kelib chiqishiga ko'ra, yo'nalish va mazmuniga ko'ra ijtimoiy voqelik hisoblanadi. O'yin, bu bola faoliyatining yorqin turi. Unda maqsadning mavjudligi, sabablar, amalga oshirish vositalarining rejali harakatlari natijaning mavjudligi uning o'ziga xosligidir. Xususiyatlarning orasida sabablarning o'ziga xosligi asosiy hisoblanadi. O'yin jarayonida bolaning psixik bilish jarayonlari, irodasi, hissiyoti, ehtiyoji va qiziqishlari, ta'sirchanligi - uning butun shaxsiyati shakllanadi.

ADABIYOTLAR RO'YXATI:

1. ГМ Алтибаева. Особенности организации взаимодействия дошкольного образовательного учреждения семьями воспитанников. Вестник современной науки 19-22

2. G Altibaeva .Processes Of Formation intellectual Abilities of Preschool Teachers Through innovative Technologies.Eurasian Journal of Humanities and Social Sciences 3 18-21
3. 3. Г.У Холбоева, Р.Ж Окбоева Формирование трудового воспитания у детей дошкольного возраста.
4. - Евразийский научный журнал, 2018
5. 4. Г.У Холбоева - Болалариини мактаб таълимига психологик тайёргарлиги. Новости образования: исследование в XXI веке, 2022
6. 5.К.Х. Аллабердиева. Ижодий фаолликни шакллантиришга йўналтирилган интеграциялашган таълим // Новости образования: исследование в XXI веке 1 (5), 419-423
7. 6.К. Allaberdieva. The Main Neuropedagogic Possibilities Of Formation At Children Of Senior Preschool Age Of Creative Activity // European Journal Of Research And Reflection In Educational Sciences Vol 7,
8. Abdumajitova S. A. PRIORITY OF THE PERSON-CENTERED EDUCATIONAL MODEL IN PRESCHOOL EDUCATION //International Academic Research Journal Impact Factor 7.4. – 2022. – Т. 1. – №. 5. – С. 53-57.
9. Abduqasimovna, A. S. (2022). DIFFERENT VIEWS OF EASTERN THINKERS AND PEDAGOGUES-SCIENTISTS ABOUT THE CHILD AND HIS EDUCATION. Новости образования: исследование в XXI веке, 1(5), 348-352.
10. Abduqasimovna, A. S. (2022). ATTENTION TO THE EDUCATION OF CHILDREN OF PRESCHOOL AGE AND REFORMS IN THE FIELD OF PRESCHOOL EDUCATION. Новости образования: исследование в XXI веке, 1(5), 342-347.
11. Абдумажитова, С. А. (2019). ТЕОРЕТИЧЕСКИЕ ОСНОВЫ РАЗВИТИЯ У ДЕТЕЙ ЧУВСТВА ВРЕМЕНИ КАК ЭСТЕТИЧЕСКОГО ФЕНОМЕНА В ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГИЧЕСКОЙ И МЕТОДИЧЕСКОЙ ЛИТЕРАТУРЕ. Актуальные проблемы гуманитарных и естественных наук, (3), 81-83.
12. Abduqosimovna, A. S. (2022). <https://doi.org/10.5281/zenodo.6508403>. Results of National Scientific Research International Journal, 1(1), 265-269.